

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gl. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XII.

V Celovcu, 10. malega travna 1893.

Štev. 10.

Bralna društva in ljudske knjižnice.

Slovenski rodoljubi moramo neprenehoma na to delati, da povzdignemo in razširimo omiko med našim ljudstvom. Prava omika rodi zavednost, politično zrelost ter večjo gibčnost za gospodarski napredek. Z nevednim človekom ni kaj začeti; ker sam razsoditi nič ne zna, poslušaj vsacega in verjame vsacemu, danes Slovence, jutri Nemcu, danes konservativcu, jutri liberalcu. Na take ljudi se ne moreš nikoli zanesti, ne pri volitvah, ne pri šolskih podpisih. Občina, ki je dolgo let z nami volila, voli naenkrat z nasprotniki, in narobe. To pride vse od politične nevednosti in nezavednosti ter iz omahljivosti.

Prej ne bomo trdno stali, dokler si ne izredimo značajnega in zavednega ljudstva. To pa se zamore le z omiko narediti. Kdor pa se hoče izomikati, treba mu je veliko, veliko brati. Ko bi kmetski človek prav dobro voljo za to imel, primanjkuje mu pa denarja za različne časnike in bukve. Ako je kmet naročen na Mohorjeve bukve in na kaka dva manjša časnika, več se od njega že ne more zahtevati. To berilo pa seveda ne zadostuje. Kako tu pomagati? Druge poti ni, kakor združena moč. Treba je snovati bralna društva, vsako bralno društvo pa naj si napravi svojo knjižnico (zbirko knjig ali biblioteko). Na vasi se bo pač dobil kak posestnik, ki bo eno izbo bralnemu društvu zastoj ali pa prav dober kup prepustil v najem. To je prva reč. Potem se piše na kako že obstoječo društvo (kterih je med Slovenci že mnogo), naj posodi svoja pravila. Ko te pridejo, zberejo se tisti, ki mislijo bralno društvo ustanoviti, prepisejo pravila ali jih tudi po svojih razmerah nekoliko predelajo. Potem se voli začasni odbor, pravila pa se predložijo vladi v potrjenje. Kedar je društvo potrjeno, skliče se občni zbor in voli se stalni odbor. Zdaj uložijo udje svoje doneske in se zmenijo, ktere časnike si bodo naročili. Poleg časnikov pa naj precej začnejo nabirati knjižnico. En odbornik se mora izvoliti za knjižničarja in tisti mora voditi zapisnik vseh društvenih knjig in komu so se zadnjokrat izposodile. Ako pride kaka koristna knjiga na svetlo, zmenijo se odborniki in jo za društvo naročijo. Knjižnica

bo pa naraščala tudi po darilih. Marsikteri že bolj priletni rodoljub ima mnogo knjig, pa jih nikoli več ne pogleda, bodisi da se mu ne ljubi, ali pa da mu že oči pešajo. Tak bo, ako se v njegovem kraju ustanovi bralno društvo, tistemu z veseljem podaril vse bukve, kar jih sam ne potrebuje. Pa tudi družba sv. Cirila in Metoda rada in zastoj razpošilja med Slovence vsakovrstne knjižice; gotovo bo ustregla tudi željam bralnih društev, ako jo za bukve prosijo. Bralno društvo se lahko tudi kot ud zapiše v „Slovensko Matico“, ktera izda tudi mnogo lepih knjig. Mi bi tedaj svetovali Slovence, da naj si osnujejo po vseh pokrajinah prav veliko bralnih društev s knjižnicami, posebno na Koroškem, kjer je takih društev še prav malo. Očetje naj vodijo svoje že bolj odraslene sinove s seboj v bralno društvo, da ostanejo v pošteni družbi in pod nadzorstvom; mladenči naj tudi prebirajo, in kedar se tega naveličajo, naj se vadijo v petju. Kjer se le kak pevovodja najde, tam je povsod mogoče, da se z bralnim društvom zveže pevski zbor kmetijskih fantov. Tako bi se mladenči navadili, kaj pametnega brati, lepe in spodobne pesmi prepevati ter se pošteno obnašati. Bralno društvo lahko tudi veselice prireja, vsako leto kake tri ali štiri ali pa še več, in pri tej priliki bo pokazal fantovski pevski zbor, kaj zna in kako napreduje; mladenči bodo na svoj pevski zbor ponosni in vsa fara jih bo vesela.

Bralna društva bodo pa koristila tudi naši književnosti. Od marsiktere lepe knjige ne najdeš večasih v veliki dolini niti enega izvoda. Posamezniku je namreč predragi bralna društva pa že morejo tudi večja dela nakupiti, in tako zamorejo ta društva postati stalni naročniki naših založnikov.

Gospode rodoljube prosimo, naj ta nasvèt predarijo, in ako jim ugaja, naj grejo krepko na delo!

Dopisi prijateljev.

Slovenci in Slovenke! Darujmo prvo krono, ki nam v roke pride, družbi sv. Cirila in Metoda!

(40 kron v zlatu!) Darovala sta vsak po 20 kron v korist prepotrebne naše šolske družbe sv.

Cirila in Metoda rodoljubni č. g. Josip Fugger, župnijski upravitelj v Medgorjah, z ozirom na papežovo petdesetletnico, in neimenovani dobrotnik iz Železne Kaplje, želeč Slovence boljše bodočnost. Živela! A živijo naj tudi nasledniki!

Iz Celovca. (Leonova slavnost.) Slavnostna Beseda, ki jo je dné 5. t. m. katoliško-politično društvo priredilo na čast 50letnega škofovanja papeža Leona XIII., se je nad vse pričakanje sijajno izvršila. Odličnega občinstva se je vse trlo, bilo je gotovo nad 700 prisotnih, med njimi precej ljubih gostov iz Štajerske in Kranjske. Vse udeležence je očaral in navdušil slavnostni govor, v katerem je pohvalil slogo koroških Slovencev in obžaloval neslogo kranjskih. Jako odlikovali so se tudi Kamniški pevci slavnostnega pevskega društva „Lire“. Vse speve so lepo ubrano in s čistimi glasovi tako točno in izurjeno izvršili, da so se temu vsi kar čudili in ploskanja ni bilo ne konca ne kraja. Poslednji dve točki „V naravi“ in „Kurji trojespev“, kakor tudi krasno pesem „Crnogorac-Crnogorki“, so morali ponoviti, več drugih domačih pa dodati. Tudi krasno Ipavčevo pesem „Bodi zdrava, domovina“ so nam zapeli tako lepo in mило, da je bilo vse občinstvo kar očarano. Vse pevske točke programa izvršili so z največjo natančnostjo in videlo se je, da imajo v pevovodji g. Fr. Stelè-tu izbornega moža, ki je popolni vešček v petji in vreden vse pohvale. Slava njemu in vsem gospodom pevcem Lirašem! Živeli! Nanznanjamo tudi, da so bili vrli Kamniški pevci obdarjeni s šopki in poklonil se jim je lep venec s trakovi v spomin na slavnost, ki je nosil napis: „Liri« v Celovcu dné 5. aprila 1893 poklanjajo koroški Slovenci“. Gospica Roza Legatova je pokazala kakor vedno prej tudi sedaj zopet svojo spretnost na glasoviru, gosp. Fil. Kandut je pa z različnim glasom navdušeno deklamoval pesem M. Opeke iz letošnjega Mohorjevega koledarja v čast Leonu XIII. Govorila sta še s pohvalo gosp. Vek. Legat iz Celovca in gosp. Drag. Hribar iz Celja. Prostorna dvorana pri „Massgarten-u“ je bila jako lepo s papeževim kipom in s cveticami olepšana ter bogato razsvitljena. Slavnost se je izvršila si-

Drobne povesti.

(Po raznih spisih nabral Hotimir.)

„Hvala Bogu, koš je narejen!“

Na Vesici, prijazni vasi ob deroči Savi, je živel pred leti košar (jérbasar) Jakec, ki je po svoji umetnosti slovel daleč na okrog in oskrboval pridne gospodinje vse okolice z raznovrstnimi jerbasi in koši, kakor se pri kmetijstvu potrebujejo za to in ono. Delo, kterega mu nikoli ni zmanjkalo, šlo mu je spretno izpod rok, da ga je bilo le veselje opazovati pri njegovem poslu.

Nekega dné je dodelal po mnogem trudu velik koš. Ker se mu ni hotel prav posrečiti, raztrgal ga je bil trikrat in delo vedno znova začel. Sedaj pa, ko je bil koš srečno dovršen, se je vzdignil z veselim klicem: „Hvala Bogu, koš je narejen!“ s svojega stola ter zadovoljno ogledoval svoje delo.

„Jaz bi samo želela, da bi sedel pri svojem košu še desetkrat dalje,“ godrnjala je Jera, košarjeva žena, ki je lúpila krompir za južino; „čemu si tako svojeglav, da si koš radi neznatnega pomanjkljeja trikrat razdril in tako tratil dragi čas prav po nepotrebem!“

„Pusti to, Jera,“ odgovori mirno Jakec; „bodi vesela, da je koš dodelan in reci z menoj: »Hvala Bogu, koš je narejen!«“

„Še enkrat bi želela, da bi postal nad košem ves kruljev, ko bi potem le ne morala tudi jaz s teboj trpeti.“

„No, zdaj je vse končano; reci torej veselo z menoj: »Hvala Bogu, koš je narejen!«“

„Nikakor ne!“ se odreže Jera.

Osupljen črez trmo svoje ljube Jere, pravi Jakec: „Če te pa prosim, da rečeš z menoj?“

„Bila bi pač neumna; nikoli ne rečem,“ odvrne kratko in jezno Jera.

„Tedaj res nočeš reči: »Hvala Bogu, koš je narejen!« Ako ti pa zaukažem?“

„Kaj? Ti mi bodeš zaukazoval? Sedaj še prav ne rečem!“

„Jera! Jaz ti hočem le dobro; reci mi takoj: »Hvala Bogu, koš je narejen!« Če ne, zapela bo druga!“

Jera trdovratno molči. Ko pa ponovi Jakec svoje povelje, zakriči renčavo: „Kaj neki! . . . le približaj se mi!“

Toda Jakec, ne bodi len, seže po šibko brezovko in jih nameri ženi par gorkih, da je začela glasno kričati in se je nje glas razlegal po vsej vasi.

„No, zakaj pretepaš svojo ženo,“ vpraša v tem Jakec sosed Jurij, ki je šel mimo košarjeve bajte na njivo. „Kaj pa je zakrivila, da jo tako biješ?“

„Kaj je storila? Tri dni sem zdela ta-le koš tu; ravno prej sem ga srečno dodelal, a hudobna žena na noben način noče z menoj reči: »Hvala Bogu, koš je narejen!«“

„Raji se dam ubiti“, kriči razkačena Jera; „naj me le ubije ta hudobija, nesramni . . .“ Čel potok takih ljubeznjivih izrazov se je vlil na košarja Jakeca.

„Je li mogoče“, pravi Jurij, „da se dva zakonska radi norčave malenkosti pretepata,“ ter odide na svoje polje, kjer je njegova žena žela turščevino (sirkovo slamo). Smehljaje pripoveduje Jurij svoji ženi, kako sta se Jakec in Jera tepla, ker trmasta

Jera ni hotela svojemu možu na ljubo reči: »Hvala Bogu, koš je narejen!«

„No, vsega kriva pa le ni Jera“, odvrne Juriju žena, „čemu je tudi sosed tako samovoljen, da zahteva, naj žena na vsak način reče: »Hvala Bogu, koš je narejen!« Ktera žena si bode dala po možu kaj takega zapovedati! Ne, ne; Jera je že storila prav, da si ni dala zapovedovati!“

„Jaz pa pravim,“ reče malo nevoljno Jurij, „da se je Jera prav zgodilo, kajti žena proti možu ne sme biti tako trmasta, in ne sme zabiti, da mora moža ubogati!“

„Ubogati? Kaj še!“ odgovori žena; „Kteri ženi bi to neki prišlo na misel!“

„Če bi jaz hotel, da rečeš: »Hvala Bogu, koš je narejen!« bi tega tudi ne storila?“

„Ne: gotovo ne!“

„In ako bi te prosil?“

„Tudi ne!“

„Zdaj mi rečeš takoj: »Hvala Bogu, koš je narejen!« Zaukažem ti to!“

Žena se je možu porogljivo nasmejala.

„Vprašam še enkrat, li hočeš radovoljno reči: »Hvala Bogu, koš je narejen!«“

„Ne; nikoli ne!“ zavpije na ves glas žena.

„Bom ti že izgnal tvojo trmo,“ odvrne Jurij, popade sirčevo palico in udriha po ženi, ki se mu sicer stavlja v bran, pa zastoj. Pošteno jih je odmeril Jurij svoji ženi, češ: naj spozna, da mora žena biti možu pokorna.

V tem gre mimo polja, na katerem se je godil popisani šaljivo-resni prizor, gospod grof, ki je imel pri vasi svoj grad. Ko ga Jurij zagleda, pusti ženo in spoštljivo pozdravlja grofa, ki ga pokliče

jajno in bo ostala vsem udeležencem v prijaznem spominu. Bog in narod!

Iz Celovške okolice. (Prošnja do slavne odbora „dramatičnega društva.“) Večkrat se je že v „Miru“ poudarjalo, kako naši ljudje pri shodih podružnic sv. Cirila in Metoda radi gledajo kratke dramatične prizore in igre. Že pred nekoliko leti je neki slovenski rodoljub v „Miru“ izrazil željo, da bi slovenski pisatelji svoje moči tudi vsaj nekoliko žrtvovali dramatičnemu oddelku slovenskega slovstva; in če nočejo pisati izvirnih, da bi vsaj kratke dobre igre in gledališke predstave poslovenili iz drugih jezikov. Toda do zdaj je ta glas ostal „glas vpijočega v puščavi“. Ponavljamo še enkrat to željo in prosimo, da bi odbor „dramatičnega društva“ izdal imenik iger, ktere ima v svoji zalogi in sicer takih kratkih dramatičnih prizorov in predstav, ki bi se dale lahko pri naših shodih vpriporiti. Naše ljudstvo rado take reči gleda in posluša; če hoče pa podružnični odbor nektero igro vpriporiti, ne vé, kam naj se obrne, ne vé, ktere igre so izšle, kje se dobijo in ktere bi bile ljudstvu primerne. — Upamo, da se naša želja v kratkem izpolni.

Iz Hodiš. (Kmetijsko predavanje.) Na velikonočni pondeljek je prišel k nam kmetijski potovalni učitelj dr. Kramar ter je zbranim gospodarjem govoril o živinoreji in o sadjereji. Kmetje so ga prav lahko razumeli in so ga pazljivo poslušali. Bilo je 45 kmetov; pa še več bi jih bilo, ko bi bilo predavanje dopoludne po maši namesto popoldne. Gosp. učitelj je obljubil, da pride jeseni spet k nam, da nam praktično pokaže, kako se sadje obrezuje.

Opazka uredništva. Prosimo č. gg. rodoljube, da naj nam o vsakem predavanju g. dr. Kramarja tako-le kratko poročilo pošljejo in da naj že prej v „Miru“ naznanijo kraj, dan in uro predavanja.

Iz Kotmare vesi. (Zahvala.) Gospod nadučitelj Franc Podobnik, ki zdaj biva med našimi brati na Štajerskem, pa ostané koroškim Slovencem vedno v dobrem spominu, podaril je naši podružnici sv. Cirila in Metoda lepo število poučnih knjig, ki so se razdelile med podružnične ude. Za ta blagosrečni dar mu izrekamo najtoplejšo zahvalo. Matija Prosekar, načelnik.

Od Zile. (Sedanji svet.) Ljudje naših časov hočejo silno modri biti in druge poučevati, zraven pa še sami ne znajo prav živeti po dolžnostih kristjana. Nad vsako rečjo se spodtikajo, samo za Božjo postavo jim ni dosti mar, za cerkvene zapovedi da čisto nič. V petek meso jesti, jim nič ni greh, in v postnem času plesati, tudi nič ni hudega. Če jih duhovnik zavolj kaj tacega posvari, so pa zelo razžaljeni in se jezijo nad njim, češ, kaj je to „farju“ mar?! Tedaj še tega ne vejo, da so duhovniki dolžni, opominjati ljudi, da spolnjujejo Božje in cerkvene zapovedi. Duhovniki imajo dolžnost, zbuhati našo vest, zato so pa liberalcem trn v peti. Da bi cerkev, papež in škofje nam kristjanom kaj zaukazati smeli, o tem liberalci nočejo nič slišati. Oni se sklicujejo na besede Kristusove: „Kar v usta gre, to ne oskruni človeka, ampak to, kar iz ust pride.“ Tega pa ne premislijo, da prepovedana jed sama na sebi ni pregrešna in oskrunjena, ampak pregrešna je le nepokorščina človeka, ki se noče tega zdržati, kar

k sebi ter ga vpraša, zakaj pretepa na polju svojo ženo. Ob kratkem mu pripoveduje Jurij, kako je prišlo do razpora in pretepa. Grof se smešni pripovedki smeji ter Jurija pouči, naj bode s svojo ženo spravljiv in bolj miroljuben, ter se vrača proti gradu.

Ko pride grof domov, pripoveduje svoji ženi, grofinji o tem, kar je bil videl na polju. Grofinja se je pripovedki srčno smejala, a konečno vendar dostavila: „Vi možje ne delate prav, ker svojim ženam zapovedujete bolj s silo kakor ljubeznjivo in hočete, naj se vam žena kar nepogojno in slepo podvrže. Ako bi mi ti rekel: reci meni na ljubo: »Hvala Bogu, koš je narejen!« bi te besedice izrekla z veseljem. Če bi mi pa to kakor oni košar ali kakor kmet Jurij strogo zapovedal, nikoli bi tega ne storila!“

„Kaj?“ reče na to grof; „tudi ti zagovarjaš oni trmoglav in samoljni ženski?“

„Gotovo! Ali tudi morem drugače? Žena je možu prijateljica, ne pa dekla; prijateljico pa se mora prositi, a ji ne ukazovati!“

„Mož je ženi gospodar“, odvrne nevoljno grof. „To stoji že v sv. pismu; mož ostane sicer dolgo ženi prijatelj, a kedar prijateljstvo ne zadostuje več, mora se pokazati gospodarja!“

„Jaz v svojem možu ne poznam gospodarja“, odgovori hitro grofinja, „in ne misli, da mi bodeš kedaj ukazoval, kajti jaz bi ravno nasprotno storila od tega, kar bi mi zapovedal.“

Osupnjen nad takim odgovorom reče grof: „Ti bi tedaj, če bi hotel, tudi ne rekla: »Hvala Bogu, koš je narejen!«“

mu je cerkvena, od Boga postavljena oblast prepovedala. Žalostno je, kako živijo ljudje tje v en dan in se ne zmenijo za krščansko pravico. Koder se širi liberalni duh, tam se širi tudi nevera. Pri družinah se pogosto uresničuje pregovor: „Kakoršna njiva, taka je repa.“ Zanikerni stariši imajo tudi malovredne, razuzdane otroke. Za vse svoje neumnosti in malomarnosti gledé krščanskega življenja pa najdejo liberalci svoje zagovornike v nemških liberalnih listih. Kdor si tak list drži, ima v resnici greh, ker sebe in druge pohujšuje. Nekteri se izgovarjajo rekoč: „Jaz ta list le zato berem, da zvem, kaj nasprotniki pravijo, sicer pa sem zvest katoličan in Slovenec.“ To govorjenje pa nič ne velja. Takó zamore govoriti kak učen gospod, ki vse zvižaje in ugovore ter prazne pregovore brezvercev dobro pozna in vé, kako jih je treba zavračati. Mi kmetje pa nismo tako poučeni v teh rečeh; ako v teh listih kako debelo laž o duhovnikih, menihih, nunah, vernih Slovencih itd. beremo, smo iz začetka osupnjeni in žalostni, počasi pa le začnemo slabo misliti o ljudéh, ktere smo do zdaj spoštovali. Ako pogostoma beremo veri sovražne spise, bomo sčasoma sami v veri omahovati začeli. Zato pa pravim: proč s takimi listi iz gostilnic in iz domačih hiš! Kakor strupenih gob nihče v hiši ne trpi, da se ne bi zastupil kak otrok ali kaka žival, tako se moramo varovati tudi brezverskih časnikov.

Iz Žabnic. (Politični shod), ki ga je pri nas priredilo slovensko katoliško-politično društvo iz Celovca dne 3. mal. travna (na velikonočni pondeljek), se je prav dobro dovršil. Bil je lep dan. Zbrali so se najveljavnejši posestniki iz Žabnic, da jih je bila polna dvorana. Zbor je vodil gosp. predsednik Gregor Einspieler; za komisarja je prišel gosp. dr. Klebl iz Beljaka. Prvi govornik je pojasnjeval naše politične razmere; drugi je razložil namen in delovanje političnega društva za Slovence na Koroškem. Gosp. Fr. Stupar, pristav kmetijske družbe v Ljubljani, je poučeval jako temeljito o planinarstvu. G. Haderlap pa je govoril o šolah, s posebnim ozirom na razmere v Žabnicah. Možje so vse govore pazljivo poslušali in večkrat glasno odobraval. Tudi vrli Žabniški župan gosp. Luka Fruhstuk in drugi možje so povedali svoje misli o šoli. Po končanem sporedu je bila prosta zabava, pri kateri se je slišala še marsiktera umestna napitnica, in so se prepevale lepe slovenske pesmi. Pri tem so se odlikovale Žabniške cerkvene pevke. Slava jim! Kako se je vršilo vpisovanje šolarjev v nemško-slovensko šolo, o tem bomo prihodnjič kaj več poročali.

Iz Sveč. (Koristnost knjig družbe sv. Mohorja.) Vsak, ki le količkaj pozna sedanje razmere na svetu in ki opazuje vse z bistrim očesom, pozna tudi važnost knjig za ljudstvo. Nek imeniten angleški mož, Richard Bury, pravi o knjigah: „Kako važne, kako poučne so knjige! Kako lahko moremo pred knjigami odkriti svojo nevednost, ne da bi se morali sramovati. To so učitelji, kteri nas poučujejo, ne da bi se na nas jezili, nam kaj očitali, niti da bi zahtevali od nas plačila. Naj k njim pridemo, kedarkoli hočemo, oni nikoli ne spijo, naj jih vprašamo česarkoli, zmirom nam brez obotavljanja odgovarjajo; in če smo kaj napačnega storili, nikoli ne mrmrajo niti

„Če bi mi rekel tako ukazujoče kakor zdaj, gotovo ne.“

„No jaz ti to strogo zaukažem!“

„Žal mi je; saj sem ti rekla, da tega ne storim; in ako bi me sedaj tudi lepo prosil, bi ne vstregla več tvojih prošnji!“

„Ali naj postopam s silo?“, vpraša grof jezno. „Izreci one besede, drugače . . .“

V tem hipu je vstopil v sobo grofov prijatelj, g. župnik, in ko je izvedel zakaj se prekarjata grof in grofinja, ju je kmalu pomiril in spravil. Grof je obljubil, da nikoli noče več svoji ženi ukazovati, grofinja pa je rekla, da ji bode odslej vsaka želja grofa že povelje.

Kmalu so o teh preprih in pretepih zvedeli po vsej okolici. A čudno; povsod so se ženske potegovale za Jero in za Jurijevo ženo in povsod so bile tepene, ker niso hotele reči: »Hvala Bogu, koš je narejen!« Se jim je li godilo prav ali ne, to naj pa razsodijo cenjene „Mir“-ove čitateljice!

Smešničar.

Blaž: „Po železnici se je prijetno voziti, samo takrat je sitno, kedar se preveč ljudij v voz natlači.“

Tomaz: „Jaz imam pa zmirom dovolj prostora.“

Blaž: „Kako pa to naredite?“

Tomaz: „Kedar vidim na postaji prihajati mnogo ljudij, vdarim svojega fanta za uho, in on se začne tako dreti, da noben popotnik ne stopi v moj voz.“

nas ne zasmehujejo.“ Zato vsak pameten človek, kteri se hoče česa naučiti, knjig ne zaničuje, jih ne prezira, ampak iz knjig, teh važnih učiteljev, zajema svoje znanje in vednost. Naše slovensko ljudstvo torej ne more biti dovolj hvaležno tistim blagim možem, kteri so pred 40. leti ustanovili družbo sv. Mohorja. In kako je jim hvaležno, vidimo iz mnogoštevilnega vpisovanja v družbo. Tudi v naši fari je takih hvaležnih Slovencev dovolj. V zadnjih dveh letih je število udov omenjene družbe pri nas precej narastlo. Leta 1891. je bilo 107 udov, lansko leto pa že 120 in letos jih je 123. Ne moremo si druzega želeti, nego da bi se v naši fari število udov vsako leto pomnožilo in tako se čim dalje tem bolj uresničeval blag namen ustanoviteljev družbe: omikati slovensko ljudstvo na podlagi materinskega jezika. Če hoče kdo vedeti, kako koristne so knjige družbe sv. Mohorja, naj vpraša naše slovensko ljudstvo. Posebno letošnji „Domači zdravnik“ po navodu Kneippovem našemu ljudstvu veliko koristi. To moremo sklepati iz tega, kako se ga ljudje poslužujejo in zmirom z uspehom. Vsaj pri nas skoraj vsak že „knajpa“. Neka bolna žena, kteri nista znala pomagati dva zdravnika v naši okolici in tudi zdravljenje v Celovcu je bilo brezuspešno, se je s „knajpanjem“ že tako ozdravila, da zdaj more s postelje, kar prej ni bilo mogoče. Svečan.

Iz Podosinje vesi v Rožni dolini. (Judežev groš.) Ne vemo že v katerem časniku je to bilo, ali sploh brali smo, da je šola na Bistrici v Rožni dolini dobila podporo od nemškega „šulferajna“, pravcati to Judežev groš za odtujevanje slovenskih otrok. Ko smo to zvedeli, nismo se temu veliko čudili, ker take podpore v našem razsvetljenem 19. stoletju niso prav redke. Ali moramo povedati gospodi, ktera ima pri „šulferajnu“ glavno besedo, da je škoda za denar. Njeno rovanje zoper Slovence v čisto slovenskem kraju, kakor je naš, je zastoj, ker slovenski rodoljubi bodo že za to skrbeli, da bode delovanje „šulferajnov“ v našem kraju brezuspešno. Ob enem ne smemo pozabiti povedati „šulferajnski“ gospodi, da Slovenci ne marajo za tisto nemško kulturo, ktera ne dela razločka med pravičnostjo in krivico, med poštenostjo in nepoštenostjo. Svetujemo torej onim gospodom, ako hočejo v resnici nemštvu pomagati, naj ves ta denar, kterege pošiljajo v slovenske kraje, obrnejo rajši za omiko Nemcev samih; kajti ta nemška omika v nekterih nemških krajih stoji jako na slabih nogah. Potem jim njih lastni nemški rojaki ne bodo vsaj delali sramote pred celim omikanim svetom s svojo nezaslišano nenravnostjo.

Izpod Kočne. (Posvečevanje nedelj in praznikov.) Bog je že Judom v stari zavezi obljubil, da bo zemlji rodovitnost dal ter dež in solnce o pravem času, in da bodo od lanskega jedli, ako bodo praznike in dni Gospodove posvečevali, kakor je ukazano. Dandanašnji je veliko tožbe med kmeti, da se jim slaba godi, in ljudje si belijo glave, zakaj se je tako na slabo obrnilo in kako bi se dalo pomagati. Morda so kmetje tudi sami odgnali Božji blagoslov, ker nedelj in praznikov prav ne posvečujejo ali jih pa še skrunijo. Žalostno je na Koroškem, da se tudi že na kmetih najdejo ljudje, ki ob nedeljah zanemarjajo Božjo službo ali pa celó na polju delajo! Recimo, da se to bolj redko godi, pa druga razvada je pa mnogo razširjena, da se nedelja skruni s pijančevanjem, kletvinami, prepri, pretepi in poboji, ali pa s praznimi in kvantarskimi pogovori. Kaj pomaga juterna maša, če se pa v nedeljo popoldne in zvečer več pregrehe naredi, kakor prej celi teden?! Pri takem življenju ne moremo pričakovati Božjega blagoslova. Ljubi Slovenci, povrnite se k staram krščanskim šegam, in videli bote, da se vam bo gospodarstvo kmalu na bolje obračati začelo. Ako posle k lepemu in treznemu življenju ter k molitvi in službi Božji priganjate, bodo bolj zdravi in močni, bolj ubogljivi, potrpežljivi in zadovoljni. Vi gospodarji pa glejte, da si priskrbite kako domačo pijačo, recimo dobrega mošta, da bote rajši doma ostajali in prihranili tisti denar, ki ga zdaj v gostilnice znosite. Ako bote zmirom doma, bo tudi gospodarstvo vse v lepšem redu, ker bodo posli vedno nadzorovani. Dolgi čas pa odganjajte z molitvijo in branjem poštenih bukev.

Iz Ljubljane. (Družbe sv. Cirila in Metoda) najmlajši podružnici, navdušenih rodoljubkinj in vrlih rodoljubov v Tolminu, sta pričele svoje delovanje tako vspešno, da sta prav posnemanja vreden vzgled požrtvovalnega domoljubja vsem prijateljem slovenske mladine. Ženska podružnica (prvomestnica g. Alojzija Ivančičeva, blagajničarica g. Josipina Vrtovčeva) nam je za l. 1893. vročila 300 gld., možka podružnica (prvomestnik preč. g. dekan Kragelj, blagajnik g. Vrtovec) pa 100 gld. tudi za l. 1893. — Pokroviteljici sta postale ženska podružnica v Kamniku in „Národna čitalnica“ v Kranji; 100 gld. pokroviteljine za žensko Kameniško podružnico je bilo nabranih pri zadnji veselici obeh naših vnetih tamošnjih podružnic, in

prejeli smo jih po blagajničarici g. Kristini Janežičevi, 100 gld. pokroviteljine za Kranjsko čitalnico je pa poslal predsednik, g. notar Vikt. Globočnik. Dalje so nam še naklonili: čast. g. Ivan Cotelj, kaplan v Kanfanaru v Istri, za piruhe 20 gld., kmetski posojilnici v Ljubljani in na Vrhniki po 20 gld., okrajna posojilnica v Kamniku 10 gld., g. A. Virant v Novem mestu 6 gld. 10 kr., nabranih v veseli družbi v Mirnipeči pri godovanju g. Josipa Rusa, posojilnici v Glinjah in na Suhi na Koroškem po 5 gld., g. V. Bayr, tajnik in g. V. Jenko, kontrolor Ljubljanske kmetske posojilnice, po 5 gld., g. M. Hrovatin v Vipavi 4 gld., nabrane v veseli družbi pri Dobravčevih, g. J. Bahovec, knjigotržni komptorist v Ljubljani, 4 gld., nabrane v gostilni Fr. Rozmana na sv. Jakoba trgu, vesela družba v Olševku 3 gld. in č. g. Fr. Boncelj, župnik v Dražgošah, 1 gld. 60 kr. kot dar tamošnjih Mohorjanov; g. Peter Mikek, knjigovodja iz Žalca pa 1 gld. — Častitim rodoljubkinjam in rodoljubom ob bistri Soči, pod ponosnimi Kamniškimi planinami in v starodavnem Kranju, našim lepo napredujočim posojilnicam in vsem drugim darovalcem iskrena zahvala! Naj njihov vzgled navdušuje po domovini, da bode družba sv. Cirila in Metoda pravi žrtvenik, kamor polagajmo darove v ime sv. vere in národa!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Iz Celja. (Slovensko obrtno društvo.) Vsak rodoljub se mora tega veseliti, da se je tukaj v Celju ustanovilo občaslovensko obrtno društvo, ki bo svoje delovanje raztegnilo čez južno Štajersko, Kranjsko, Primorsko in južno Koroško. Do zdaj se slovenski domoljubi niso dosti zmenili za rokodelce in njih potrebe, zato so pa tudi obrtniki radi Slovincem hrbet obrnili in pri volitvah potegnili z nasprotniki. Tisti obrtniki pa, ki so bili zvesti Slovinci, niso imeli nobene zveze med seboj in v zadregi niso našli nikjer pomoči. Zato so se od več strani oglašali previdni rodoljubi in svetovalci, naj se osnuje slovensko obrtno društvo. Celjskim rodoljubom gre čast, da so se lotili tega dela. Društvo je že ustanovljeno. Namen društva je, skrbeti za slovenske rokodelce in sploh obrtnike v duševnem in gospodarskem oziru. Društvo bo pozvedovalo, kako se godi razumnim obrtnikom pri nas in drugodi, ktere obrti se splačajo in ktere le še hirajo. Na podlagi teh poizvedeb bo znalo potem pravo svetovati. Preskušali se bodo novi stroji, nove naprave in iznajdbe, da se poizvé, ali se smejo našim obrtnikom priporočati ali ne. Društvo se bo oziralo tudi na kupčijo z domačimi izdelki in po teh poizvedbah bo dajalo svoje nasvete. Odbor pa se bo dogovarjal tudi z drugimi podobnimi društvi v drugih deželah, da vse poizvé, kar bi utegnulo biti v korist našim obrtnikom. Društvo bo ustanovljalo nadalje podružnice po slovenskih pokrajinah. Potem bo napravljalo obrtne razstave in razpisovalo darila, vzdrževalo obrtne šole ali vsaj pospeševalo njih ustanovljenje, podpiralo bo obrtno književnost t. j. obrtne časnike in knjige ter nabiralo knjižnico za obrtno stroko. Napravljalo in uzdrževalo bo pa tudi zavode, ki bodo pospeševali blagostanje obrtnikov in jim v denarni zadregi na pomoč prišli. Slednjič bo posredovalo med mojstri, pomočniki in učenci, da bo mojstrom naznanjalo, kje je dobiti pomočnik ali učenec, poslednjim pa, kje zamorejo stopiti v delo ali v pouk. Udje se delijo v častne, redne in podporne. Časten ud zamore vsled sklepa občnega zbora postati, kdor si je za društvo pridobil posebnih zaslug. Redni udje zamorejo biti le samostojni obrtniki (mojstri). Oni plačajo po 3 gld. letnega doneska. Podporen ud zamore postati vsak pošten človek, ako se zaveže, dajati po 3 gld. podpore vsako leto. Ako pomislimo, kako potrebno je bilo to društvo, in da so naši obrtniki večidel v slabem položaju in da si bodo sami težko pomagali na noge, bomo pač spoznali, kako močno bi bilo želeli, da bi premožnejši rodoljubi v prav obilnem številu pristopili kot podporni udje. Udje pri podružnicah pa ne plačajo po 3 gld., ampak le toliko, kakor se je podružnica pogodila z glavnim odborom. Le častni redni udje imajo pravico, voliti in v odbor voljeni biti. Vsak ud ima pravico, iskati pri vodstvu sveta v obrtnih zadevah in predlagati, da se preskusi njegova iznajdba. Ustanovili pa se bodo posebni strokovni odseki, in prvomestnik vsacega odseka bo eden izmed članov glavnega odbora. Strokovni odseki se bodo posvetovali o zadevah svoje stroke in podajali svoje nasvete vodstvu in občnemu zboru. Vodstvo društveno se imenuje gospodarski svet in šteje 15 članov, ki jih občni zbor na 3 leta izvoli. Ta odbor izvoli iz svoje srede predsednika, njegovega namestnika, tajnika in blagajnika. Društvo ima svoj letni občni zbor in mesečne občne zборе. Letni občni zbor je vsako leto meseca svečana. Mesečne zборе pa sklicuje vodstvo, ako se potreba pokaže. Izmed udov raztrešenih po raznih pokrajinah imenuje (izbere) vodstvo svoje pooblaščenca ali zaupne može, kateri posredujejo med udi in med vodstvom. Podružnica se more ustanoviti po-

vsod, kjer je vsaj 10 rednih udov in so volje, podružnico ustanoviti. Podružnice pospešujejo koristi svojih krajnih članov, ob enem pa podpirajo tudi celo društvo v njegovih namerah. Udje podružnic imajo vse pravice in dolžnosti, kakor redni udje. Sklepi podružnic pa vežejo le njih ude. Podružnica si voli svoj odbor. Prvomestnik zastopa podružnico pri društvu in na zunaj. Glavno društvo podpira podružnice z dobrim svetom in tudi z denarjem, v kolikor je to mogoče. Podružnicam se darujejo ali pa posojujejo obrtni časopisi in obrtna strokovna dela. Vsaka podružnica ima pravico, da si poišče v Celju društvenega uda, ki jo pred vodstvom zastopa in naznanja njene želje. Prvomestniki podružnic so častni udje društvenega vodstva. Za občni zbor mora vsaka podružnica prirediti poročilo o svojem delovanju ter ga štiri tedne pred občnim zborom doposlati vodstvu. Tudi mora na občni zbor poslati svojega zastopnika. Zdaj sem Vam v glavnih potezah povedal, kakošno bo to društvo; pribodujic bom pa sporočil o prvem občnem zboru, ki se je vršil dne 25. sušca.

Politični pregled.

Zarad volitev v Ločniku pri Gorici, kjer se se godile lahonske demonstracije, so v državnem zboru interpelirali Nabergoj, Coronini in nekteri hrvaški poslanci. — V Trstu se pripravljajo za volitev v deželni in mestni zbor. Tudi Slovinci se jih bodo udeležili. — Postavo zoper ponarejanje živil je državni zbor sprejel. Nasproti glasovali so nemški in češki liberalci (Mladočehi). Ali jim morda ni prav, da se goljujija kaznuje? — Klun in drugi so vprašali, zakaj da državno sodišče ne spoštuje enakopravnosti vseh národov. — Štajerski deželni zbor se je zbral dne 6. t. m. Pravijo, da se bodo nemški národnjaki ločili od liberalcev in naredili svoj klub. — Kranjski in goriški deželni zbor se snideta dne 20. t. m. Koroški deželni zbor letos menda ne bo sklican. — Princ Schwarzenberg je imel v Pragi pri shodu katoliško-političnega društva znamenit govor, v katerem je dokazoval, da zveza med Mladočehi in nemškimi liberalci ni mogoča. Pravil je tudi, da je on dr. Herolda vabil, naj bi se Mladočehi bolj približali strankam na desnici, pa Mladočehi niso hoteli. — Francosko ministerstvo je odstopilo. Ker se bližajo volitve za francosko zbornico, izdal je Pariški grof (Orleanski princ) volilni oklic, v katerem pravi, da se bo na Francoskem kmalu na bolje obrnilo, ter da iz sedanjih zmešnjav ni druge rešitve, kakor povrnitev k monarhiji. — Na Angleškem ima Gladstone težavno stanje zavolj svoje Ircem prijazne postave „Homerule“. Bogataši in vsi stari zatiralci irskega národa so na nogah in ščujujejo ljudstvo zoper Gladstona, žugajo celo s puntom, ko bi se Ircem svoboda dala. Liberalna stranka pa se ne dá ostrašiti. Še le nedavno, ko je nek konservativen nasprotnik predlagal nezaupnico Gladstonu, imel je poslednji izvrsten govor in rekel, da je ravnanje proti Ircem sramota za Angleže pred celim omikanim svetom. Nezaupnica je bila potem z veliko večino zavržena. — Nemški cesar pojde v kratkem v Rim in bo obiskal tudi sv. Očeta papeža. — Laški kralj in kraljica bota praznovala svojo srebrno poroko. — V Braziliji je punt.

Gospodarske stvari.

Pridelovanje čebule. V „Kmetovalcu“ sem ponudil semensko čebulico, vsled česar sem dobil veliko naročil, a tudi ob enem vprašanj, kako je čebulo vzgajati iz semena. Ker sem iz tega prevedel, da zlasti na Kranjskem ta reč ni do dobrega znana, zato pripravljam tukaj članek o vzgoji čebule iz semena.

Zemlja, na katero naj pride čebula, bodi dobro prekopana in zrahljana ter prav zelo pognojena s starim, dobro predelanim in razpadlim gnojem. Kompost, kurjak, pepel in saje so posebno ugoden gnoj čebuli. Tako obdelana zemlja se dobro poravná in s čebulicami posadí, kedar nič več ne zmrzuje. Čebulice se potikajo po 15 do 20 cm. narazen, in sicer le toliko globoko, da jim vršički še malo ven gledajo, na kar je posebno paziti. Med rastjo je zemljo pridno okopavati, da se skorja ne dela, in pa pleti. Ako hoče kaka rastlina v seme iti, odščipni ji pop ali štiblo prelomi. Kedar je čebula v zemlji že dovolj debela, to je meseca rožnika ali mal. travna, takrat je štiblo z nogami ali rokami k tlem pritiskati in jih tako zmečkati, da se ne morejo več dvigniti. To naredi, da se čebula debeli. Kedar se listje posuši, je čas čebulo pobrati ter jo na suho shraniti, koder ostane dobra do pomladi. Ta čebula ima to dobro lastnost, da se dolgo časa drži in ne klije.

V Dubrovniku, 3. sušca 1893.

A. Bratina, oskrbnik.

Ali so lastovke čebelam nevarne? Po nekod mislijo, da se morajo lastovke odganjati od uljnjakov, češ, da pokončavajo čebele. Ta misel je pa povsem kriva. Natanjčni opazovalci so dognali, da lastovke sicer res love čebele in jih pojedajo, toda le ničvredne trote, ki nimajo žela; pikajočih čebel se pa ogibljejo.

Da konji težko sopejo, ni vselej nasledek neozdravne nahuhe. Zato je treba dati konja o pravem času preiskati živinozdravniku. Ako je pa že nadušljiv, olajšamo mu bolezen, ako mu pokladamo le lahko hrano, zlasti zeleno krmo, korenje, repo itd. Suhe krme naj konj dobiva le po malo, od časa do časa pa ga je treba izčistiti z dristilom. Konju, ki je nagnjen nahuhi, ugaja posebno paša. Varovati ga je treba pretežkega dela, zlasti pa hitrega teka. Dandanes zdravijo nahuho tudi z arzenikom (mišnico), a ker je to hud strup, sme zdraviti ž njim le živinozdravnik. „Kmet.“

Novičar.

Na Koroškem. Občni zbor katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem je bil dne 5. t. m. tako mnogobrojno obiskan, kakor še nobeden zbor poprej. Število prisotnih posestnikov se je cenilo nad 300. Vladalo je veliko navdušenje. Obširni popis prinesemo prihodnjič. — Veliko pisanja je po časnikih o dr. Fischhofu, ki je v Smereču pri Celovcu umrl. On je bil Jud, pa pravičen mož, ki se je potegoval tudi za pravice Slovanov. Znamenita je njegova knjiga „Oesterreich und die Bürgschaften seines Bestandes“. Pri ljudeh v Celovcu in okolici je bil priljubljen, ker jih je zastoj zdravil. Liberalci ga zdaj hvalijo, ko je bil pa živ, ga niso ubogali in se niso zmenili za njegove opomine. — Posojilnica v Prevaljah je imela za svojega poluletnega obstanika 37.733 gld. prometa. Zadržnikov šteje 109. — Črnska poštarica ne vé, kje so Konjice, in je zahtevala od kmeta, ki je naredil na pismo slovenski naslov, da mora pošto po nemško zapisati. To je vendar že od sile, da naši poštarji še tako znamenitih krajev, kakor so Konjice, ne poznajo v slovenskem jeziku. Ali bi poštno vodstvo ne moglo za natis prirediti nemško-slovenskega in slovensko-nemškega imenika vseh pošt na Slovenskem, da bi si ubogi poštarji in še bolj uboge poštarice pomagati mogle? — Požar je bil v Bukovju pri Doberli vesi. Natanjnejih poročil pa nemamo. — Pri Št. Jurju nad Celovcem so mrtvega našli lesnega trgovca Fr. Antoniča, brata gostilničarja pri „Höfererju“ na starem trgu. Misli se, da je bil ubit. — V Ziljski dolini so s streljanjem pozdravili novico, da dobijo železnico. — Velik požar je bil v nemškem Bleibergu. Pogorelo je 35 hiš in 13 drugih poslopij. Škoda se cení na 100.000 gld. — Pod Dravogradom je začel goretí Domaingov gozd, in so ogenj le težko zadušili. — Posojilnica v Črni je imela lani 114 zadržnikov in 33.000 gld. prometa. — Neki človek hodi po deželi, si pridevlje ime „Butzmann“ ter ponuja pečate iz Tintnerjeve tovarne na Dunaju. Tintner pa pravi, da ga ne pozna. Torej pozor!

Na Kranjskem. Kmetijska podružnica se je ustanovila v Škocijanu pri Mokronogu. — V Vrhu pri Ložu je pogorelo sedem gospodarjev. — Slovensko planinsko društvo je že potrjeno. Želimo mu mnogo uspeha. — Hišo in šolo za gluhoneme in slepe mislijo prirediti v Ljubljani. — Lastnik Blejskega grada, Jud Adolf Muhr, se hoče popolnoma polastiti Blejskega jezera ter kmetom vzeti vse njih stare pravice do jezera. Vsled tega je ljudstvo zelo razburjeno. — „Slovenski Národ“ praznoval je dne 1. t. m. svojo 25-letnico ter je zaradi tega list izšel v lepi, praznični opravi. Na prvi strani ima dobro zadete slike prvih treh svojih urednikov Antona Tomšiča, Josipa Jurčiča in Ivana Železnikarja. Ustanovil se je l. 1868., začel izhajati v Mariboru ter se l. 1872. preselil v Ljubljano. Med prvimi ustanovniki tega lista nahajamo tudi pokojnega odvetnika dr. V. Pavliča iz Velikoveca, ki je daroval v ta namen 500 gld.

Na Štajerskem. Pri Oplotnici se je prikazala nova bolezen. Vrat postane tako trd, da ga ni moč pregibati. Dva sta že umrla za tem. — V Lukavcih je zgorela 17 letna dekle. — Slovensko obrtno društvo v Celju je imelo svoj prvi občni zbor dne 25. sušca. — Posojilnica v Vitanju je imela lani 173 zadržnikov in 142.600 gld. prometa.

Na Primorskem. Veliko ljudstva je bilo na god sv. Jožefa v Ricmanjih, kjer je romarska cerkev sv. Jožefa. — Umrla so č. g. župnik Jožef Koman v Sežani. — Po drugih deželah. Naši vojaki dobijo spet drugo, bolj sivkasto obleko. — Dne 1. rožnika dobimo spet nove kolke (štempeljne); stari veljajo le še do 31. mal. srpana. — Hud vihar je bil v južni Afriki ter podrl mnogo hiš. — Potopil se je francoski parnik „Cacique“. 13 ljudij je utonilo. — V Čikagi se je podrl visok zid in usmrtil 8 ljudij.

— Na Dunaju so prijeli 13letnega dečka, ker je bankovce ponarejal. Zagovarja se z revščino svojih starišev. — Pri kupčijskem ministerstvu so se vršili dogovori zastran železnice iz Zeltwega v Wolfsberg, potem iz Dravograda v Velenje, od tam v Kamnik, ter iz Divače v Trst. — Tirolskemu junaku Andreju Hoferju se bo letos postavil spomenik na gori Isel pri Inomostu. — Pri Schärdingu je v Inu utonilo 5 mladenčev, katerim se je čoln prekučnil.

Raznoterosti.

Koliko je zvezd? Število zvezd, kolikor jih moremo videti z navadnim očesom, je različno; veliko je tudi ležeče na tem, ali je nebo jasno ali oblačno. Na celem nebu je raztreseno 6000 zvezd, ktere moremo videti z navadnim očesom. Od teh polovica je zmirom pod obzorjem in en del je zakrit s zemeljskimi sopari, tako da jih prav za prav vidimo 2000. Če vzamemo daljnogled, število zvezd se poveča. Z daljnogledom, ne baš velikim, vidimo čez 600.000 zvezd, z daljnogledom dobrim in velikim moremo jih videti čez 60 milijonov.

Kako dolgo živijo razne živali? Izmed vseh četveronožnih živali ima najkrajše življenje reverica; živi samo sedem let. Slon živi 200 let; zajec živi 8 let, ovca in koza 10, lisica 15, mačka 15, vol 20, volk, medved in jelen 20, pes 23, konj 30, lev 60 let. Izmed ptic živi najdalje papiga, namreč 120 let; kura živi samo 10 let, kanarček 24, jastreb 40, gos 50, orel in krokar 100 let. Izmed rib živi najdelj ščuka, namreč 200 let, potem krap 150 let.

Nobene vojske več. Neki nemški krojač Dowe je izumil vojaško uniformo, ktera vojaka tako varuje, da ga ne poškoduje nobena krogla iz puške. Nek nemški častnik poroča, da so se že godile poskušnje s to novo vojaško obleko in da so se dobro obnesle. To bi pomenilo konec vsem vojskam. Navajamo to poročilo kot zanimivo, ali sami tega še ne verujemo.

Pridnost bučelic. Bučele morajo iz 63.000 deteljskih cvetov izskrati méd, da ga napravijo skupaj za en funt. Ena bučelica zapustiti bi morala panj ter poiskati cvete 3,750.000krat, da doseže napominani vspeh.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

P. Fr. Turek, benediktinec iz Št. Lamberta na Štajerskem, je nameščen kot provizor Št. Jakobske fare v Lesni dolini. Umrl je dne 19. sušca č. g. Jak. Hipparch, kn. škof. duh. svetovalec, zlatomašnik in župnik v Št. Lovrencu pri Šmohoru. — Podporno društvo za obnemogle duhovnike bode zborovalo dne 13. t. m. ob 1/2 11. uri dopoldne v društveni hiši rokodelskih pomočnikov v Celovcu.

Zahvala.

Vsem onim, ki so bodisi z denarno podporo, bodisi s sodelovanjem pripomogli, da se je občni zbor našega društva in slavnost papeža Leona XIII. dne 5. t. m. tako sijajno zvršila, zlasti vrlim gg. pevcem slavnega pevskega društva „Lire“ iz Kamnika in gg. govornikom, preč. g. slavnostnemu govorniku dr. A. Medvedu iz Maribora, g. Fil. Kandutu iz Šmihela, g. Drag. Hribarju iz Celja, in vsem ostalim, ki so se iz rodoljubja žrtvovali za dobre namere našega društva, izrekamo pri srčno svojo zahvalo.

V Celovcu, dne 7. malega travna 1893.

Odbor

katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem.

Za grobni spominek dr. Lutmana poslali so do sedaj sledeči gospodje:

V zadnji šte. „Mira“ izkazano	19 gld.
Primuž Oblak, posestnik v Smledniku	2 „
Gregor Einspieler, župnik Podkloštom	4 „
Luka Vavtižar, župnik	3 „
Franc Zadnikar, trgovec v Celovcu	2 „
J. Ogriz, župnik v Timenici	2 „
Val. Šumah, župnik v sv. Mihelu	2 „
Fr. Treiber, mestni kaplan v Celovcu	3 „
Vekoslav Legat, poslovođa Mohorjeve tiskarne v Celovcu	3 „
Skupaj	40 gld.

➔ Slovenskim rodoljubom iz dežele in sosednih slovenskih pokrajin, ki dohajajo po opravkih v Celovec, naznanjamo, da se Celovski Slovenci shajajo od zdaj naprej vsako sredo ob 1/2 8. uri zvečer v gostilnici hôtela „pri Sandwirth-u“, kjer imajo odmenjeno svojo „klubovo sobo“ koj pri vhodu na desno. — Slovenski gosti so nam vsikdar dobro došli!

Prošnja.

Pri papeževi slavnosti v Celovcu dne 5. t. m. je nekemu v zgubo prišla usnjata torba. Mogoče je, da se je to zgodilo le vsled pomote. Dotični, ki jo je vzel, je torej proščen, da jo pošlje na uredništvo „Mira“, ki pravega lastnika pozna.

Loterijske srečke od 1. malega travna.

Line	21	20	57	16	10
Trst	39	76	34	33	37

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	—	6	30
rž	4	40	5	60
ječmen	4	70	6	—
oves	2	35	2	95
hejda	4	40	5	50
turšica (sirk)	3	60	4	50
pšeno	6	80	8	50
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	1	50	2	45
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 50 kr. do 2 gld. 90 kr., kisló 1 gld. 50 kr. do 2 gld. 30 kr., slama po 1 gld. 80 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 68 do 72 kr. kila, maslo in puter po 95 do 105 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 33 do 35 gld. stari cent.

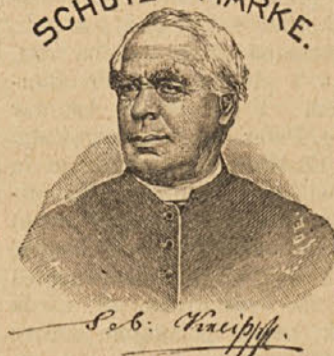
Tiskarna družbe sv. Mohorja

se uljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pisemenih zavitek itd. po najnižjih cenah.

Franc Vidic,

trgovec v Železni Kaplji, priporoča svojo bogato zalogo **tržaškega blaga, južnega sadja, moke in železnine.** Vse po najnižji ceni.

SCHUTZ - MARKE.

Kdor hoče uživati dobre te edino pristne, ne na pol sežgane in slabo okusne

Kneippove sladne kave, naj kupuje le rudeče, stiri-voglate zavoje od Oelzovih bratov, ki nosijo kot varnostno marko silko s ponvo. Mešana z

Ölzovo kavo,

ki je najboljša in najcenejša kavina primes, daje kavo, ki bobovo breztečno kavo calec prekosi, ki je zdrava, dober kup in tečna.

Bratje Ölz v Bregencu,

v Avstro-Ogerski državi edina od častitega gospoda župnika Kneippa priporočena tovarna za sladno kavo.

➔ Dobi se v vseh boljših prodajalnicah za tržaško blago.

Podpisana si jemljeta čast naznaniti, da sta popravljeno in na novo prezidano gostilno

„Hôtel Sandwirth v Celovcu“

s 1. malim travnom 1893 spet v svojo last in oskrbo prevzela.

P. n. popotniki, ki v Celovec pridejo, naj bodo zagotovljeni dobre postrežbe. Izbe so po ceni, jedi okusne in dober kup, kakor prej. Točijo se le **pristna vina**, ki sva jih sama nakupila, in meščansko pivo iz **Budejevic**, ki je zdaj na Dunaju zelo priljubljeno, ter **Götzevo suščevo pivo.** Z odličnim spoštovanjem

Jurij in Amalija Simon.

France Krušič,

brivec v Celovcu pri Beljaških vratih blizo Sandwirtha (Stauderplatz)

priporoča se svojim slovenskim rojakom. On hitro in dobro brije in striže, ima čedno perilo, izdeluje tudi kite za gospe (po 80 kr. eno), **vlasulje** za stare gospe itd.

David Pichler

priporoča

svojo bogato zalogo **tržaškega (špecerijskega) blaga**

po najnižjih cenah.

Šolske ulice 12 v Celovcu.

Hiša na prodaj.

Velika, zidana hiša z gostilnico, pripravna tudi za prodajalnico, pri cesti, blizo železniške postaje in blizo fužin, ki nese poleg gostilnih prostorov še 42 gld. stanovnine na mesec ter je sodnijsko cenjena na 8050 gld., se proda zavolj starosti lastnika za 8000 gld. in sicer tako, da se le polovica na enkrat izplača, druga polovica pa uknjiži ali kakor se zmenimo. Več pové Matija Brovelj, gostilničar v Zagorju ob Savi.

Izvrstno reže **Ph. Mayfarthova reporeznica.**

Nadalje se priporočajo stroji za **robkanje turšice**, mlinci za trojano moko in mečkalnice, posebni mlinci za trojano turšico, ki služi konjem v hrano, mečkalnice za krompir, žitne čistilnice, **slamoreznice** ročne, ali na gepelj ali pa na par, mlini za oljne tropine, mrvo-parec itd.

PH. MAYFARTH in dr., tovarna za stroje. Dunaj II/1, Taborstrasse 76.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da je prevzel

gostilno pri „Matevžu“ v Črni

ter se bode potrudil gostom postreči z dobro jedjo in pijačo kakor vsaki dan s svežim (frišnim) pivom. Ima na razpolaganje tudi prenočišča za popotnike. Priporočujoč se prosi za obilni obisk, zagotavlja dobro in ceno postrežbo ter se znamenjuje z odličnim spoštovanjem

Primož Stuler,

oštir gostilne pri „Matevžu“ v Črni.

Peter Fessl,

urar na starem trgu šte. 10 v Celovcu.

Zlate ure za gospe po gld 22.— in više.

„ „ za gospe „ „ 13.50 „ „

Srebrne remontoir-ure „ „ 7.— „ „

Srebrne remontoir-ure za gospe „ „ 7.50 „ „

Srebrne ure na ključ „ „ 6.80 „ „

Za pristno zlato in srebro se jamči.

Ure iz nikla in metala po 4 gld. in više.

Verižice iz nikla in metala po 25 kr. in više.

Privežki iz nikla ali metala po 15 kr. in više.

➔ Poprave se izvršijo hitro in dober kup.

Za nove ure in poprave se jamči dve leti.

Oves „Willkomm“.

Te vrste oves se je v planinskih deželah izkazal kot najzgodnejši, najrodovitnejši in najtežji, zraste do višine 5 do 6 čevljev, ima močno in dobro slamo za krmo ter se ne vleže. Ta oves se mora redko sejati, zato zadostuje 50 kil za eno oralo posetje. Kila stane 25 kr., kdor vzame vsaj 50 kil, dobi kilo po 20 kr., 100 kil po 18 kr. Dokler je kaj zaloge, pošilja vrečice (žakeljčke) po 5 kil za 1 gld. 80 kr. franko na predplačilo ali pa na pošno povzetje

Benedikt Hertl

na graščini Golič pri Konjicah na Štajerskem.